

си работното връме и къщната работа на по една седмица, т. е. всеки жена върши тая работа по една седмица наредъ, когато другите ѝ дружки, етърви или каквите да сѫ, занимаватъ се съ други работи кърски или домашни отъ другъ видъ, приготвуване напр. дръхи, тжкане платна, плетение чорапи, прѣдение и пр. Тая жена тогава, доколи се намира на тая работа, нарича се „ратаица.“ Споредъ численността на домакинството, „ратаици“ може да бѫдятъ двѣ или повече. Така се обредватъ всички жени периодически.

Забѣл. б). Обичайтъ за ратаиците пази се и до денъ днешенъ и въ самия градъ Охридъ, кѫдето женитъ работихъ тоже домашната работа редомъ всекоя по една седмица.

Забѣл. в). Когато една жена е: „Ратаица,“ а има малки дѣца, които се нуждаятъ отъ майчино гледане, тогава майчините длъжности къмъ нихъ, освѣнъ цицанието, въсприиматъ другите жени, етървите ѝ.

Дѣвойките нѣматъ никакво свое имущество, освѣнъ онова, що си приготвяятъ въ ковчега си за прика, състоящие отъ кушули (ризи) и други дръхи; но това повечето е на расположението на майката.

Забѣл. Въ Кукушъ, момите лѣтно връме отиватъ на жътва и колкото пари получатъ отъ двумѣсечната си жетварска работа, сматратъ се за нихна собственность, съ която си правятъ дръхи.

Старо-Загорско. — Женитъ иматъ само ония нѣща, които имъ сѫ подарени, каквосто чеизъ и други подарки: дръхи, ризи, сукмани, герданъ, обици, кошлици (редъ пари), гривни (пелешки), пафти, пръстени, черга, плъстъ, китенка черга, станъ, бакъръ, тиганъ, тенджера, овца, крава и пр. Жива стока се дава и като прика и отදлни подаръци.

Тия сѫ подъ властъ на мажътъ, но безъ съгласието на жената не могатъ да се продаватъ или даватъ нѣкому. Сама да ги продава или пъкъ располага безъ съгласието на мажа си, и жената не може. Това бива само когато тя одовѣе.

Дѣртата домакинка, въ отсѫтствието ѝ, най-старата снаха распорежда къщните жени и работи.

Дѣвойката (момата) за свое отදлно имущество има само чеиза си, който състои въ: нѣколко ризи, сукмани, скъпи кюрка, момии, кѣрпи, ржави и огърлета, женски пояси, ножче, пафти, гривни, герданъ, нѣколко сребърни или пиринчени пръстени. *Слѣдъ оащина смѣрть дѣвойки не се дава нищо;* само ѝ се прави свадбата и чеиза отъ общото, т. е. оженва се отъ кѫщи. Ако щатъ въ такъвъ случай братята даватъ до-